

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра музично-інструментальної підготовки вчителя

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету мистецтв

А.В. Соколова

«16» жовтня 2019 року

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Назва освітньої програми	Музичне мистецтво в закладах освіти
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Цикл дисципліни	Цикл професійно-орієнтованої (професійної та практичної) підготовки
Шифр за навчальним планом	1.3.1.22

ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС

Загальна кількість годин – 60/30
з них аудиторних – 28/6

кредитів – 2/1
позааудиторних – 32/24

Курс і семестр вивчення – 4 курс, 7 семестр

Харків – 2019 рік

Силабус розроблений на підставі навчальної програми «Оркестровий клас» затвердженої на засіданні Вченої ради ХНПУ імені Г.С.Сковороди протокол № 6 від. «29» серпня 2019 року

Розробник силабусу: Жуков В.П. – старший викладач кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя

Силабус затверджений на засіданні кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя

Протокол № 2 від. «23» вересня 2019 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Калашник М.П.

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету мистецтв .

Протокол № 2 від. «08» жовтня 2019 року

Голова

(підпис)

Васильєва О.В.

(прізвище та ініціали)

1. Інформація про викладачів навчальної дисципліни.

ПІБ викладача кафедри	Посада	Науковий ступінь	Вчене звання	Наукові інтереси	Навчальний корпус (адреса), № кабінету	Контактна інформація: № телефону, e-mail
Жуков Василь Павлович	Старший викладач кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди			Інтеграційні процеси у мистецько-педагогічній освіті, інноваційно-орієнтована підготовка майбутніх фахівців мистецького спрямування	Корпус на пров. Фанінському, 3, ауд. № 413	роб. тел.: (057) 702-15-26 vasil2791@gmail.com l.com

2. Політика навчальної дисципліни.

Не пропускати практичні заняття, про відсутність за поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь.

Здавати й захищати самостійні роботи та завдання у визначені терміни, за роботу, яка подосться на перевірку викладачеві пізніше встановленого терміну буде зніматися 0,5 бала.

Регулярно переглядати практичний матеріал.

Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях.

Системність і регулярність роботи здобувача вищої освіти з навчальною і науковою літературою.

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття бажаного ступеня. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 за всіма курсами протягом кожного семестру й не менш 60 з основних курсів. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)»

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни.

На вивчення навчальної дисципліни 1.3.23 «Оркестровий клас» відводиться 2 кредити.

Пререквізити: *основний музичний інструмент, додатковий музичний інструмент, ансамблеве виконавство, хорове диригування.*

Постреквізити: *методика музичного виховання, педагогічна практика, методичні основи роботи з виконавським колективом, музично-педагогічний практикум з дитячого музичного виконавства.*

Програма нормативної навчальної дисципліни «Оркестровий клас» складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців першого «бакалаврського» рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

4. Характеристика навчальної дисципліни.

Призначення навчальної дисципліни «Оркестровий клас» – оволодіння процесом

колективного музикування в оркестрі народних інструментів домрово-балалаєчного типу.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Оркестровий клас» – формування стійких базових та засвоєння глибоких комплексних знань і навичок колективного музикування засобами оркестру народних інструментів, вміння застосовувати їх у навчальному та виховному процесі.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Оркестровий клас» – засвоєння технології оркестрової практики (звуквидобування в творчому колективі, відчуття ансамблю, динаміки, тембру); засвоєння засад звуковисотного інтонування, штрихів та прийомів гри в оркестрі, вміння працювати з нотним текстом; вироблення навички гри під керівництвом диригента та читання з листа оркестрових партій; отримання навички колективної гри, ґрунтуючись на творі світової та української музичної спадщини.

Програмні результати навчання за дисципліною «Оркестровий клас»:

Сформовані компетентності	Результати навчання за дисципліною	Методи оцінювання	Методи навчання
Здатність створювати позитивні умови щодо проведення творчого процесу в якості керівника позакласної естетично-виховної роботи, керівника дитячих музичних колективів у шкільних і позашкільних закладах освіти на усіх ступенях музичного навчання.	Знати: особливості та специфіку оркестрового виконавства; методи самостійної роботи над оркестровою партією; основні інструменти оркестру, їх теситуру, особливості застосування; види диригентських жестів; відповідний навчальний репертуар, що включає твори різних епох, жанрів та стилів.	Оцінювання викладачем, програмоване оцінювання, взаємоперевірка, самооцінка, колективне оцінювання, оцінювання портфолію.	Методи організації і проведення навчально-пізнавальної діяльності: – за джерелом і способом передачі та сприймання навчальної інформації – словесні (бесіда, розповідь, пояснення, інструктаж, діалог), наочні (ілюстрація, демонстрація, спостереження), практичні (практична робота; підготовчі, творчі, тренувальні, практичні, технічні та пробні вправи; порівняльний аналіз); – за ступенем самостійності мислення – репродуктивні, проблемно-пошукові; – за ступенем керування навчальною діяльністю – під керівництвом викладача (індуктивно-дедуктивні),

			самостійна робота студентів.
Здатність підготувати репертуарний план розвитку музичного колективу з урахуванням творчих здібностей його учасників, застосовуючи самоаналіз, самовиховання, методи професійного вдосконалення.	Вміти: володіти навичками гри на оркестровому інструменті; володіти навичками колективного музикування; практично реалізовувати набуті знання і навички у концертному виступі; застосовувати знання оркестрового репертуару в педагогічній діяльності.	Описові, кількісні та комбіновані методи: при описових методах оцінка подається в текстовій формі, при кількісних і комбінованих використовуються шкали оцінок, які дають змогу кількісно виміряти різні рівні виконання робіт.	Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – методи стимулювання інтересу до навчання – навчальні дискусії, створення ситуації пізнавальної новизни, створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), емоційний вплив викладача, заохочення навчальної діяльності; – методи стимулювання обов'язку і відповідальності – роз'яснення значимості учіння, мети навчального предмета, пред'явлення навчальних вимог до вивчення предмета, покарання.

5. Зміст навчальної дисципліни.

Модуль 1. Накопичення концертного репертуару в процесі занять оркестрового класу.

Тема 1.1. Розширення репертуару за рахунок ескізного ознайомлення з творами.

Тема 1.2. Поповнення репертуару за рахунок аранжування творів для інших інструментів та оркестру.

Модуль 2. Удосконалення навичок колективного музикування.

Тема 2.1. Досягнення точності темпу, ритму, штрихів, динаміки, агогіки, специфіки тембрового звучання.

Тема 2.2. Вміння мобілізувати і активізувати творчі сили, необхідні для виявлення артистичної волі.

Тема 2.3. Навички самоконтролю та самооцінки власних і колективних ігрових дій.

Тема 2.4. Досягнення єдності музично-художнього і технічного розвитку.

Модуль 3. Практикум з оркестром.

Тема 3.1. Набуття досвіду музично-виконавської практики.

Робота над темпом, штрихами, артикуляцією, фразою, частковими та головною кульмінацією.

Концерт як форма оцінки інструментально-виконавських умінь та навичок.

Принципи самостійної роботи над оркестровими партіями.

Вміння самостійно знаходити неточності виконання та засоби їх подолання.

Тема 3.2. Засвоєння репертуару навчального оркестру.

Уміння використовувати штрихи та динаміку в розкритті художнього образу музичного твору.

Специфіка музично-образного відображення навколишнього світу.

Точність виконання динаміки, аплікатури та інших засобів музичної виразності.

Точність виконання авторських та редакторських зауважень.

Розподіл годин/тем за видами занять

№ з/п	Назва теми/розділу дисципліни	Форми організації навчання в годинах									
		денна форма					заочна форма				
		Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	СР	Усього	Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	СР	Усього
Модуль 1. Накопичення концертного репертуару в процесі занять оркестрового класу.											
1.1.	Розширення репертуару за рахунок ескізного ознайомлення з творами	-	2	-	2	4	-	0,5	-	1	1,5
1.2.	Поповнення репертуару за рахунок аранжування творів для інших інструментів та оркестру	-	2	-	2	4	-	0,5	-	1	1,5
	Разом за модулем 1.	-	4	-	4	8	-	1	-	2	3
Модуль 2. Удосконалення навичок колективного музикування.											
2.1.	Досягнення точності темпу, ритму, штрихів, динаміки, агогіки, специфіки тембрового звучання	-	2	-	2	4	-	0,5	-	1	1,5
2.2.	Вміння мобілізувати і активізувати	-	2	-	2	4	-	0,5	-	1	1,5

	и творчі сили, необхідні для виявлення артистичної волі										
2.3.	Навички самоконтролю та самооцінки власних і колективних ігрових дій		2		2	4	-	0,5	-	1	1,5
2.4.	Досягнення єдності музично-художнього і технічного розвитку		2		2	4	-	0,5	-	1	1,5
	Разом за модулем 2.	-	8	-	8	16	-	2	-	4	6
Модуль 3. Практикум з оркестром.											
3.1.	Набуття досвіду музично-виконавської практики	-	8	-	10	18	-	1	-	6	7
3.2.	Засвоєння репертуару навчального оркестру	-	8	-	10	18	-	2	-	12	14
	Разом за модулем 3.	-	16	-	20	36	-	3	-	18	21
Всього		-	28	-	32	60	-	6	-	24	30

Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми заняття	Кількість годин	Форма проведення	Завдання для студентів до заняття
1.1.	Розширення репертуару за рахунок ескізного ознайомлення з творами.	2	Фронтальна, індивідуальна	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)
1.2.	Поповнення репертуару за рахунок аранжування творів для інших інструментів та оркестру.	2	Фронтальна, індивідуальна	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)
2.1.	Досягнення точності темпу, ритму, штрихів, динаміки, агогіки, специфіки тембрового звучання.	2	Фронтальна, індивідуальна	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)
2.2.	Вміння мобілізувати і активізувати творчі сили, необхідні для виявлення	2	Фронтальна, індивідуальна	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з

	артистичної волі.			програмного репертуару)
2.3.	Навички самоконтролю та самооцінки власних і колективних ігрових дій.	2	Фронтальна, індивідуальна	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)
2.4.	Досягнення єдності музично-художнього і технічного розвитку.	2	Фронтальна, індивідуальна	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)
3.1.1.	Робота над темпом, штрихами, артикуляцією, фразою, частковими та головною кульмінацією.	2	Фронтальна, індивідуальна (Узагальнення комплексного характеру)	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)
3.1.2.	Концерт як форма оцінки інструментально-виконавських умінь та навичок.	2	Фронтальна, індивідуальна (Застосування здобутих знань)	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)
3.1.3.	Принципи самостійної роботи над оркестровими партіями.	2	Фронтальна, індивідуальна (Узагальнення комплексного характеру)	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)
3.1.4.	Вміння самостійно знаходити неточності виконання та засоби їх подолання.	2	Фронтальна, індивідуальна (Застосування здобутих знань)	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)
3.2.1.	Уміння використовувати штрихи та динаміку в розкритті художнього образу музичного твору.	2	Фронтальна, індивідуальна (Узагальнення комплексного характеру)	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)
3.2.2.	Специфіка музично-образного відображення навколишнього світу.	2	Фронтальна, індивідуальна (Застосування здобутих знань)	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)
3.2.3.	Точність виконання динаміки, аплікатури та інших засобів музичної виразності.	2	Фронтальна, індивідуальна (Узагальнення комплексного характеру)	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)
3.2.4.	Точність виконання авторських та редакторських зауважень.	2	Фронтальна, індивідуальна (Застосування здобутих знань)	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (твори з програмного репертуару)

6. Контроль і оцінка результатів навчання.

6.1. Види контролю.

Тематичний, модульний, підсуковий.

Розподіл рейтингових балів за видами контролю

Поточний контроль та самостійна робота								Залік	Сума
Модуль №1		Модуль №2				Модуль №3			
T1	T2	T1	T2	T3	T4	T1	T2	40	100
4	4	4	4	4	4	16	16		

6.2. Форми контролю.

Усне опитування (індивідуальне, фронтальне), анотація творів з навчального репертуару, виконання практичних завдань, участь у концертному виступі.

6.3. Критерії оцінювання знань студентів.

зараховано	Студент виконує всі види самостійної роботи, відвідує всі заняття, приймає активну участь у процесі колективного музикування в оркестрі
не зараховано з можливістю повторного складання	Студент виконує не всі види самостійної роботи, погано відвідує заняття, не приймає активну участь у процесі колективного музикування в оркестрі

Шкала виставлення оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Самостійна робота.

Зміст самостійної роботи студента і методичні вказівки щодо її виконання:

1. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками викладача.
2. Систематичне опрацювання практичного матеріалу, запропонованої основної та додаткової літератури з питань курсу.
3. Систематична підготовка до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення.
4. Самостійна підготовка до модульного контролю та заліку.

У процесі підготовки за темами курсу, що віднесені для самостійного опрацювання, студентам слід звернути особливу увагу на засвоєння зазначених ключових понять та термінів. Обов'язковим вважається ведення студентами робочої теки, яка повинна містити розгорнутий або тезисний огляд (анотації) творів з навчального репертуару, що віднесені для самостійного опрацювання, а також визначення ключових понять і термінів.

У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує:

- опитування студентів під час практичних занять, перевірку анотацій творів з навчального репертуару;
- залучення студентів до дискусії з теми практичного заняття з наступною оцінкою ініціативи та здатності до аналізу дискусійних питань;
- проведення поточного тестування та модульного контролю.

Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачає самостійне вивчення окремих питань тем за методичними вказівками викладача. Студент повинен опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та засвоїти технології різних видів робіт в оркестровому колективі.

Тематичний план самостійних робіт студента

№ з/п	Назва теми/розділу	Форми роботи	Оціночні форми	Графік консультацій
1.1.	Розширення репертуару за рахунок ескізного ознайомлення з творами.	Реконструктивна	Виконання практичних завдань	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
1.2.	Поповнення репертуару за рахунок аранжування творів для інших інструментів та оркестру.	Репродуктивна	Усне опитування (індивідуальне, фронтальне)	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.1.	Досягнення точності темпу, ритму, штрихів, динаміки, агогіки, специфіки тембрового звучання.	Евристична	Виконання практичних завдань	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.2.	Вміння мобілізувати і активізувати творчі сили, необхідні для виявлення артистичної волі.	Дослідницька	Усне опитування (індивідуальне, фронтальне)	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.3.	Навички самоконтролю та самооцінки власних і колективних ігрових дій.	Реконструктивна	Виконання практичних завдань	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.4.	Досягнення єдності музично-художнього і технічного розвитку.	Репродуктивна	Усне опитування (індивідуальне, фронтальне)	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
3.1	Набуття досвіду музично-виконавської практики.	Евристична	Виконання практичних завдань	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
3.2	Засвоєння репертуару навчального оркестру.	Дослідницька	Виконання практичних завдань	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді

Практичні завдання:

- Зіграти сольо партії оркестрових творів, що вивчаються за програмою:
 - індивідуальне виконання на інструменті окремих фрагментів оркестрових партій з метою перевірки знання студентами тексту;
 - індивідуальне виконання студентами оркестрових партій творів, які вивчаються протягом семестру з дотриманням темпу, нюансів, штрихів, аплікатури, агогічних відхилень тощо.
- Зіграти в однорідному ансамблі малого складу (до 6 осіб) партії оркестрових творів, що вивчаються за програмою:
 - виконання окремою оркестровою групою складних фрагментів твору.
- Зіграти в мішаному ансамблі великого складу (більш 6 осіб) партії оркестрових творів, що вивчаються за програмою:

– гра ансамблями різного складу оркестрових партій творів, що вивчаються за програмою.

4. Зіграти у загальному оркестровому ансамблі партії творів, що вивчаються за програмою.

– виконання окремих фрагментів твору оркестром з метою визначення рівня сформованості навичок оркестрової гри:

– участь у публічному концертному виступі оркестру;

– участь у заліку з оркестрового класу або оркестрового диригування.

Анотація творів з навчального репертуару:

1. Відомості про композитора: характеристика творчості та історичної епохи, в якій жив автор твору.
2. Відомості про стиль та жанр: визначити та охарактеризувати видову спрямованість музичного твору.
3. Музично-виконавський аналіз оркестрової партії: визначити темп, розмір, тональність, динаміку, агогіку та форму музичного твору.

Питання до заліку

1. Оркестр та його різновиди.
2. Домрово-балалаечний склад оркестру народних інструментів, загальний аналіз.
3. Класифікувати музичні інструменти оркестру.
4. Надати характеристику дерев'яним духовим інструментам оркестру.
5. Надати характеристику клавішним інструментам оркестру.
6. Струнні щипкові музичні інструменти, загальні відомості.
7. Надати характеристику інструментам домрової групи, індивідуальний аналіз.
8. Надати характеристику інструментам балалайкової групи, індивідуальний аналіз.
9. Ударні музичні інструменти, аналіз групи.
10. Транспонуючі інструменти оркестру народних інструментів.

8. Список основної та додаткової літератури.

8.1. Основна література

1. Большаков О. Організація та керування оркестром народних інструментів. Київ, 1991. 2-е видання
2. Воеводин В.В. Пособие для руководителя студенческого оркестра народных инструментов. Киев: Гос. метод. центр учеб. заведений к-ры и ис-в, 2003. 143 с.
3. Климова Л. А. Играем в оркестре. Санкт-Петербург: Композитор, 2002. 23 с.
4. Лапченко В. Курс гри в оркестрі народних інструментів. Вип. 1, 2. Київ, 1985, 1987
5. Роговська Є.В., Рутецький В.В. Оркестр народних інструментів : навч.-метод. посібник; за ред. І.В. Баладинської. Житомир: ЖДУ, 2014. 220 с.

8.2. Додаткова література

1. Жуков В.П. Методи роботи з шкільним оркестром народних інструментів. *Традиційна культура в умовах глобалізації: платформа для міжкультурного та міжрегіонального суспільного діалогу*. Харків, 2015. С. 61-63
2. Жуков В.П. Оркестр народних інструментів, як зразок ціннісної спадкоємності, відтворення й розвитку традиційної музичної культури. *Традиційна культура в умовах глобалізації: родинні цінності і трансляція соціокультурного досвіду поколінь*. Харків : ООМЦКМ, 2016. С. 83-87
3. Жуков В.П. Принципи роботи з шкільним оркестром народних інструментів. *Традиційна культура в умовах глобалізації: народна музика та декоративне мистецтво в світовому цивілізаційному просторі*. Харків: ООМЦКМ, 2014. С. 101-102

4. Жуков В.П., Будьонний В.М. Навчальна програма з позашкільної освіти «Оркестр народних інструментів» (колективне музичення) 10 років навчання. Харків: «ЛМВО», 2016. 48 с.
5. Ільченко О.О. Формування репертуару для самодіяльного оркестру народних інструментів / Репертуар колективів художньої самодіяльності: метод. рекомендації; упор. О.Г. Миронюк. Київ: Музична Україна, 1985. 49 с.
6. Лаптев И.Г. Детский оркестр в начальной школе: кн. для учителя. Москва: Гуманитарный издательский центр «Владос», 2001. 176 с.

8.3 Орієнтовний програмний репертуар для проведення практичних занять

Оригінальні твори для оркестру народних інструментів:

1. Адамцевич Є. Запорізький марш.
2. Андрєєв В. Вальси «Искорки», «Бабочка», «Фавн», «Воспоминание о Вене», «Грѣзы».
3. Будашкін М. Дві п'єси. «Хороводная и Плясовая».
4. Жуков В. «Сон майбутнього вчителя музичного мистецтва».
5. Стецюн М. Болеро.
6. Тамарін Й. Попурі «Мультилото».
7. Широков О. Маленька урочиста увертюра.
8. Шишов І. Урочиста прелюдія.

Обробки народних пісень:

1. Алексєєв Б. Жартівлива.
2. Андрєєв В. Варіації «Светит месяц».
3. Жуков В. Жартівлива.
4. Кравцов Т. Сім українських народних пісень
5. Михайличенко Г. Веснянка.

Супроводи до вокальних творів:

1. Гулак-Артемівський С. Романс Оксани з опери «Запорожець за Дунаєм»
2. Кажинський В. Обробка української народної пісні «Гандзя».
3. Музика Глибокого Ф., слова Шевченка Т. «Думи мої».
4. Музика Зуєва О., слова Крищенка В. «Материнська доля».
5. Музика Келіної Н., слова Сковороди Г. «Оленица и кабан».
6. Музика і слова Май Н. «Мамина сорочка».
7. Музика Некрасова М., слова Гаврилова С. «За лісами, горами».
8. Музика Стецюна М., слова Петренка В. «Земле, моя земле».
9. Музика Чухрая В., слова Драгомирецького М. «Село у долині».
10. Українська народна пісня «Гей, соколи».
11. Українська народна пісня «Місяць на небі».
12. Шульман М. Обробка української народної пісні «Стоїть гора високая».
13. Яценко Л. Обробка української народної пісні «Глибока кирниця».

Переклади та транскрипції світових музичних творів:

1. Біберган В. Арія.
2. Білаш О. «Гуцульська писанка».
3. Скорик М. Мелодія з к/ф «Високий перевал».

8.4. Інтернет-ресурси

1. <http://www.wdl.org/ru/> — Світова цифрова бібліотека.
2. <http://www.europeana.eu/portal> — Європейська цифрова бібліотека.
3. <http://elib.nplu.org/collection.html?id=33> – Національна парламентська бібліотека України.
4. <http://www.ukrbook.net> – Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова».
5. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
6. <http://korolenko.kharkov.com> – Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка.

7. <http://www.twirpx.com/files/art/music> – Музичне мистецтво-все для студента.

